

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

**Ētikas padomes atzinums
Nr. 8/2026**

Rīgā, 2026. gada 7. aprīlī

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk tekstā – "Biedrība") Ētikas padome (turpmāk – "Ētikas padome") 2026. gada 18. marta sēdē šādā sastāvā: Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmāne, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Raivis Spalvēns, Aleksandrs Mirlins, Toms Ostrovskis, Kristers Pļešakovs

konstatē:

[1] Biedrības valde 2026. gada 17. februārī saņēma Pētera Ozola (turpmāk tekstā – "Sūdzības iesniedzējs") iesniegumu (turpmāk tekstā – "Sūdzība") par SIA "LA.LV" (turpmāk tekstā – "Medijs") portāla "la.lv" 14.02.2026. publicēto rakstu "Sola lielus kalnus, bet "pazūd ar galiem": LA.LV redakcija saņem vairākas ziņas par krāpšanos ēdināšanas uzņēmumos" (turpmāk tekstā – "Raksts").

[2] Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Rakstā ir rupji pārkāpti žurnālistikas ētikas pamatprincipi, turklāt "anonīmu avotu" izmantošana bez faktu pārbaudes grauj kopējo uzticību Latvijas mediju videi.

Sūdzības iesniedzējs skaidro, ka Raksta pamatā ir anonīmas vēstules, kuras redakcija pati atzīst par nepārbaudītām ("Sīkākas informācijas LA.LV rīcībā šobrīd nav..."). Sūdzības iesniedzējs iebilst pret apzīmējuma "krāpnieks" lietošanu saistībā ar tā vārdu un uzvārdu un norāda, ka saistībā ar rakstā minēto nav neviena tiesas sprieduma vai pat uzsākta kriminālprocesa. Tajā pašā laikā rakstā ietverti Valsts policijas un VID komentāri, kas neapstiprina nekādas nelikumīgas darbības no Sūdzības iesniedzēja puses. Neskatoties uz faktu trūkumu, raksta virsraksts un tonis pasniedz minējumus kā notikušu faktu, tādējādi maldinot sabiedrību un ceļot Sūdzības iesniedzējam neslavu.

Sūdzības iesniedzējs informē, ka Medijs nav mēģinājis sazināties ar Sūdzības iesniedzēju, lai noskaidrotu tā viedokli vai sniegtu iespēju atspēkot anonīmos apgalvojumus pirms to publicēšanas. Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka tas ir tiešs ētikas pārkāpums, jo žurnālistam ir pienākums uzklaustīt visas iesaistītās puses, īpaši, ja tiek izteiktas smagas apsūdzības.

Sūdzības iesniedzējs iebilst, ka Rakstā ir publicēts tā fotoattēls. Sūdzības iesniedzējs skaidro, ka nav valsts amatpersona, raksts nesniedz pierādītu informāciju par sabiedrībai bīstamu rīcību, un viņa foto publicēšana uzskatāma par nepamatotu iejaukšanos privātajā dzīvē un dzīšanos pēc sensacionālisma uz personas reputācijas rēķina.

Sūdzības iesniedzējs lūdz Biedrību izvērtēt Medija rīcības atbilstību Ētikas kodeksam.

[3] Atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2. punktam Biedrības valde Sūdzību nosūtīja Medijam, aicinot izvērtēt tā rīcības atbilstību Ētikas kodeksam un sniegt Biedrībai skaidrojumu.

[4] Atbildes vēstulē Medijs Sūdzībā minētos pārmetumus neatzīst, Sūdzību uzskata par nepamatotu, lūdz Biedrību neizskatīt Sūdzību, bet, ja Sūdzība tomēr tiek izskatīta, tad lūdz to noraidīt pilnā apjomā.

Medijs skaidro, ka Sūdzībā ir ietverti vispārīgi iebildumi, kas pēc būtības atspoguļo Sūdzības iesniedzēja neapmierinātību ar Publikāciju kopumā, taču nav konkrēti norādītas tās Publikācijas daļas, kuras Sūdzības iesniedzēja vērtējumā ir nepareizas, prettiesiskas u.tml. No Sūdzības nav skaidrs, kura Publikācijas informācija tiek apstrīdēta.

Medijs skaidro, ka Raksta pamatā bija vairāku personu redakcijai iesūtīta informācija par iespējamu negodprātīgu praksi ēdināšanas nozarē. Medijs Rakstā skaidri norādījis, ka tā rīcībā nav pilnīgas informācijas. Plašākam kontekstam un objektivitātes nodrošināšanai Publikācijā tika iekļauti arī Valsts policijas un Valsts ieņēmumu dienesta komentāri. Medijs Rakstā izdarījis vērtējošus spriedumus, taču tas nav ticis darīts apgalvojumu veidā. Turklāt Rakstā nav apgalvots, ka pret Sūdzības iesniedzēju ir ierosināts kriminālprocess vai pasludināts spriedums, vai kāda valsts iestāde viņa rīcībā ir konstatējusi likuma pārkāpumu.

Medijs skaidro, ka Raksts kalpo sabiedriski nozīmīgam mērķim, un tas pamatoti attaisno anonīmas informācijas iekļaušanu pirms publisko iestāžu rīcības. Raksts bijis domāts, lai pievērstu sabiedrības uzmanību iespējamiem negodprātīgas prakses gadījumiem attiecīgajā nozarē, rosinātu potenciāli skartās personas būt uzmanīgām un vienlaikus aicinātu dalīties ar papildus informāciju, kas sekmētu situācijas noskaidrošanu un sabiedrības informētību.

Tāpat Medijs noraida pārmetumus par privātuma neievērošanu, pamatojot Sūdzības iesniedzēja privāto datu publiskošanu ar sabiedrības interesēm.

Medijs skaidro, ka ir piedāvājis Sūdzības iesniedzējam paust arī savu viedokli, taču tas no šīs iespējas atteicies.

[5] Biedrības valde Sūdzību, informāciju par Sižetu un Rakstu un Medija atbildi nodeva izskatīšanai Biedrības Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

Ievērojot konstatēto, Ētikas padome secina:

[6] Nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu. Biedrības Ētikas padome Sižetu un Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[7] Medija pieminētais piedāvājums Sūdzības iesniedzējam paust arī savu viedokli un, attiecīgi, raksta papildinājums noticis nevis Raksta gatavošanas laikā, bet pēc Sūdzības sniegšanas Biedrībai.

[8] Mediju aktualizētas tēmas, informācijas avoti, informācijas pieejamība mēdz būt visdažādākie, tomēr ievērot kritizētās personas tiesības uz atbildi ir viens no medija pamatpienākumiem, kurš materiālam nodrošina svarīgu žurnālistikās kvalitātes komponenti un signalizē par medija godprātību, centieniem nodrošināt informācijas daudzveidību un ievērot pienācīgu rūpību informācijas iegūšanā un izmantošanā. Šajā gadījumā tas nav ievērots, un Rakstā saskatāmi Ētikas kodeksa punktu 4.1. Godprātība, 4.2. Daudzveidība un 4.6. Informācijas iegūšana un izmantošana pārkāpumi, ko raksturo vairāku tieši šai situācijai piemītošu apstākļu kopums: nepārbaudītu, anonīmu avotu nekritiska izmantošana un nepietiekama auditorijai būtiskas informācijas iegūšana, lai izveidotu pēc iespējas objektivāku saturu.

[9] Ievērojot secināto, Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Raivis Spalvēns, Aleksandrs Mirlins, Toms Ostrovskis, Kristers Pļešakovs balso, ka Medijs IR pārkāpis Biedrības Ētikas kodeksu.

Ētikas padomē nolemts:

1. Medija rīcībā IR konstatēti Biedrības Ētikas kodeksa punktu 4.1. Godprātība, 4.2. Daudzveidība un 4.6. Informācijas iegūšana un izmantošana pārkāpumi.
2. Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējam un Medijam.
3. Lēmumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.